

BOB Nieuws

ORGAAN VAN DE BELANGENVERENIGING OUD-MEDEWERKERS KONINKLIJKE BRILL NV

Twaalfde jaargang, nr. 3
oktober 2012

Over de *BOB Nieuws*

De *BOB Nieuws* verschijnt drie maal per jaar, in februari, juni en oktober. Het blad wordt gratis toegestuurd aan de leden en de donateurs, aan de directie en de ondernemingsraad van Brill en aan het bureau van de koepelorganisatie (NVOG).

Kosten van andere abonnementen op aanvraag bij de secretaris (voor adres zie de laatste bladzijde van dit nummer).

Over de Vereniging

De Belangenvereniging Oud-medewerkers Koninklijke Brill NV stelt zich ten doel, de belangen van haar leden en van degenen die lid kunnen zijn te behartigen, in het bijzonder met betrekking tot de huidige of toekomstige aanspraken op pensioen.

De Vereniging is aangesloten bij de Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden (NVOG). De NVOG is op haar beurt aangesloten bij de Centrale Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO), de officiële gesprekspartner voor ouderenaangelegenheden van de Nederlandse regering.

De Vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

Inhoud van dit nummer

- **Kroniek juni–september 2012.** – Onze vereniging en Brill; onze vereniging en de NVOG. – *Bladzijde 1*
- **Onze Interpolispensioenen.** – Indexatie; vergelijkende indexatiecijfers 2011; jaarrapport 2011 van Interpolis Solidair Pensioen. – *Bladzijde 2*
- **De gepensioneerden en Brill.** – De gepensioneerden denuitstap. – *Bladzijde 3*
- **Ontwikkelingen in en rond de NVOG en de CSO.** – *Bladzijde 4*
- **Koninklijke Brill NV.** – Resultaten eerste halve jaar. – *Bladzijde 4*
- **Ontwikkelingen in pensioenland.** – Aanpassingen in het toezichtregime op de pensioenuitvoerders; Europa en de pensioenen; pensioencommunicatie; verhoging AOW-leeftijd en pensioenrichtleeftijd. – *Bladzijde 5*
- **Oproepen.** – Hoe de leden en het bestuur elkaar kunnen helpen. – *Bladzijde 6*
- **Het verenigingsbestuur.** – Namen, telefoonnummers, e-mailadressen, postadres, bankrekening. – *Bladzijde 6*

Kroniek juni–september 2012

Onze vereniging en Brill

Medezeggenschap bij de uitvoering van de pensioenregeling Brill-Interpolis. — In voorgaande nummers van ons blad vertelden wij over overleg dat gaande is tussen Brill, de ondernemingsraad van Brill en onze vereniging over het opzetten van een permanent orgaan voor overleg over pensioenaangelegenheden, dat een klein comité werkte aan een reglement voor dat orgaan en dat een eerste concept voor dat reglement klaar was. Op 11 juni overlegde het comité in aanwezigheid van de voorzitter van de Ondernemingsraad over het concept. Van de zijde van onze vereniging werden enige voorstellen gedaan voor aanpassing van het concept zoals het op

dat moment op tafel lag. Brill en de Ondernemingsraad zijn doende zich over die voorstellen te beraden.

Periodiek overleg met Interpolis. — Zoals al eerder in ons blad gemeld was eind vorig jaar op uitnodiging van Brill een vertegenwoordiging van ons bestuur aanwezig bij periodiek overleg van Brill als werkgever en de pensioencommissie van de Ondernemingsraad met de voor Brill verantwoordelijke accountmanager van Interpolis.

Op 4 juli had zulk overleg opnieuw plaats. Ons bestuur, opnieuw uitgenodigd, was voltallig aanwezig. De accountmanager, de heer Theo Oostrum, ging onder meer in op relevante ontwikkelingen van de laatste tijd

in pensioenland. Hij memoreerde de ongunstige invloed die de lage stand van de markttrente en de toegenomen levensverwachting van mensen uitoefenen op de financiële posities van de pensioenuitvoerders (verzekeraars en pensioenfondsen) en de: premieverhogingen en het uitblijven van toeslagen op de pensioenen die daarvan het gevolg zijn.

Door de toenemende onzekerheden omtrent de pensioenlasten, vertelde hij, gaan steeds meer werkgevers over op zogenaamde beschikbare-premieregelingen, dat zijn pensioenregelingen waarbij de premies niet langer worden aangepast als dat nodig is om een tevoren bepaalde pensioenuitkering te garanderen maar ongewijzigd blijven. Dat verschaft de werkgevers grotere zekerheid omtrent hun pensioenlasten maar de werknemers geringere zekerheid omtrent de hoogte van hun toekomstige pensioenuitkeringen. (Dit effect van deze regelingen geldt overigens niet voor pensioenen die al zijn ingegaan, alleen voor pensioenen die nog niet zijn ingegaan.) Ook bij Interpolis is deze trend waarneembaar.

De pensioencommissie en ons bestuur brachten de vraag in of de werknemers en de pensioengerechtigden door enige vorm van medezeggenschap nauwer bij het wel en wee van Interpolis Solidair Pensioen kunnen worden betrokken. De heer Oostrum zou zich hierover oriënteren en erop terugkomen.

Onze vereniging en de NVOG

Onze vereniging is, als bekend, aangesloten bij het NVOG-platform Verzekerde Regelingen. Sinds het vorige nummer van ons blad vergaderde het platform twee maal, op 19 juni en 25 september.

Het voornaamste wat op 19 juni omging waren twee besluiten. Het eerste daarvan was een definitief besluit om het eerder al besproken plan uit te werken voor een vergelijkende analyse van uitvoeringsovereenkomsten van werkgevers met pensioenverzekeraars. De bij het platform aangesloten verenigingen zou worden gevraagd, voor dat doel kopieën ter beschikking te stellen van de uitvoeringsovereenkomsten waaronder hun leden verzekerd zijn. De NVOG/CSO-werkgroep Jaarverslagen & Indexaties had zich al eerder bereid verklaard de analyse te maken. Het tweede besluit betrof

het eveneens eerder al besproken voornemen om beweging te krijgen in de stagnerende plannen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om de mogelijkheid te onderzoeken om langs de weg van wetgeving, de medezeggenschap te verbeteren van pensioengerechtigden bij de zogenaamde “verzekerde regelingen” (collectieve pensioenregelingen ondergebracht bij verzekeraars). Het platform besloot om als aanloop daartoe een nota met de stand van zaken op te stellen.

Het voornaamste wat op 25 september omging was bespreking van twee documenten. Het eerste daarvan was de inmiddels voltooide vergelijkende analyse van uitvoeringsovereenkomsten. De voorzitter van de werkgroep die de analyse had gemaakt gaf een toelichting. Hij vertelde dat hij een geanonimiseerde samenvatting zou maken voor publicatie in een van de NVOG-organen; de analyse zelf blijft vertrouwelijk. Hierna wil het platform op basis van de analyse gaan werken aan een sterkte/zwakte-analyse van de uitvoeringsovereenkomsten. Het tweede document dat door het platform werd besproken was een eerste, nog incompleet concept voor de nota die het platform had besloten op te stellen over de stand van zaken rond de medezeggenschap van pensioengerechtigden bij verzekerde regelingen. De nota is bedoeld om concrete voorstellen te doen voor regelgeving. Het platform hoopt de nota in de komende maanden te voltooien. Onze vereniging heeft een belangrijk aandeel in de voorbereiding van de nota.

Tussendoor, op 30 augustus, was ons bestuur vertegenwoordigd op een door het interim-bestuur van de NVOG belegde bijeenkomst bedoeld om onze en andere lidorganisaties bij te praten over de ontwikkelingen in en rond de NVOG sinds de Algemene Vergadering van 23 mei, toen het toenmalige bestuur aftrad en een aantal lidorganisaties aankondigde hun lidmaatschap op te zeggen of te overwegen hun lidmaatschap op te zeggen. Duidelijk werd dat het interim-bestuur hard bezig is om de ontstane schade te herstellen en de NVOG zo mogelijk sterker dan tevoren uit deze episode te laten komen. (Meer over deze ontwikkelingen in het artikel “Ontwikkelingen in en rond de NVOG en de CSO” elders in dit nummer van ons blad.)

De volgende vergadering van het platform heeft plaats op 13 november.

Onze Interpolispensoenen

Indexatie

Als bekend, hebben de onder de overeenkomst Brill-Interpolis verzekerden onder zekere voorwaarden recht op toeslag op hun pensioenen, en wel uit twee bronnen: het indexatiedepot en Interpolis.

Eveneens als bekend ontvingen de verzekerden zowel in 2010 als in 2011 uit het depot een aanzienlijke toeslag (resp. 5% en 3,92%). In de brief waarin de pensioencommissie van de Ondernemingsraad mededeling deed van die laatste toeslag meldde zij dat de middelen van het depot na die toeslagverlening vrijwel uitgeput

zijn. Indien Interpolis Solidair Pensioen voldoende winst maakt wordt uit die winst het depot aangevuld. Bekend is dat de resultaten van onze verzekeraar net zoals die van de meeste andere pensioenverzekeraars de laatste jaren teleurstellend waren en dat naar verwachting de komende jaren zullen blijven. De kans op aanvulling van het depot en daarmee op toeslagverlening uit het depot is voorlopig gering.

Kort na de datum waarop Interpolis zelf volgens afspraak eventuele toeslag verleent (1 juli) zond Interpolis

de gepensioneerden een brief met het bericht dat de financiële resultaten zo'n toeslag dit jaar niet toelaten.

Sinds onze pensioenvoorziening werd ondergebracht bij Interpolis (1 januari 2009) heeft Interpolis op onze pensioenen geen toeslag verleend.

Vergelijkende indexatiecijfers 2011

Afgelopen maand publiceerde de NVOG/CSO-werkgroep Jaarverslagen & Indexaties zijn overzicht van in 2012 verleende structurele pensioenindexaties. Het overzicht is voorlopig. De werkgroep verwacht het definitieve overzicht eind oktober te publiceren. Het gaat daarbij om enkele kleine aanvullingen. Wij menen, de voor onze leden relevante bijzonderheden uit het voorlopige overzicht hier alvast te kunnen presenteren.

In het overzicht zijn de toeslagen verwerkt die in 2012 zijn verleend onder 104 verschillende pensioenregelingen. Bij 91 van die pensioenregelingen was de toeslag 0%. Bij de overige waren de hoogste drie, in volgorde, 2,40% (Agrisector), 2,32% (Unilever), 2,16% (KPMG). Het gemiddelde van de 104 toeslagen was 0,22%.

Het overzicht biedt net als vorig jaar ook cumulatieve cijfers, dit keer van toeslagen verleend in de jaren 2001 tot en met 2012. Die gegevens biedt het voor 84 verschillende pensioenregelingen. Het gemiddelde van die cumulatieve toeslagen is 113,7 (2001 = 100). De hoogste drie zijn 125,9 (Landbouwschap), 123,8 (Nedlloyd) en 122,5 (ABN AMRO). Brill komt met 118,6 op de zestiende plaats.

Wat de zojuist genoemde cumulatieve cijfers betekenen voor de ontwikkeling van de koopkracht van de

pensioenen in die jaren kan alleen worden gemeten aan de ontwikkeling van de inflatie in de overeenkomstige periode. De werkgroep geeft in zijn overzicht ook daarover cijfers. De inflatie over 2012 zal pas begin 2013 kunnen worden bepaald. De werkgroep biedt daarom de cumulatieve inflatiecijfers niet voor de periode 2001-2012 maar voor de best vergelijkbare periode, 2000-2011. De Consumentenprijsindex van het Centraal Bureau voor de Statistiek voor personen met inkomen uit pensioen en AOW, die maatgevend is voor de inflatie die de gepensioneerden treft, bedroeg in die jaren cumulatief 127,4 (2000 = 100).

Jaarrapport 2011 van Interpolis Solidair Pensioen

Vorig jaar bespraken wij in het oktobernummer van ons blad het rapport van onze verzekeraar over het toen voorafgaande jaar (2010). Het rapport over 2011 is een paar dagen voor afsluiting van de kopij voor dit nummer verschenen. Brill heeft ons bestuur uitgenodigd voor een bespreking in aanwezigheid van de pensioencommissie van de Ondernemingsraad en van de accountmanager van Interpolis Solidair Pensioen met op de agenda onder meer het jaarrapport. Een datum voor die bespreking moet nog worden vastgesteld.

Het is onze bedoeling, in het volgende nummer van ons blad een samenvatting van het jaarrapport te geven.

Interpolis Solidair Pensioen zet elektronische versies van zijn jaarrapporten op zijn website. Kijk op <http://www.solidairpensioen.nl/gepensioneerde/brochures-en-downloads/jaarrapporten>.

De gepensioneerden en Brill

Ook dit jaar organiseerde Brill voor de gepensioneerden en de VUT-ters een uitstap. De uitstap had plaats op 8 juni.

Het gezelschap verzamelde zich rond 11 u. 's ochtends in het kantoor van Brill. Bij de koffie heette de heer Pabbruwe de deelnemers welkom en vertelde hij over zaken die op dit moment voor Brill van belang zijn. Het bedrijf geeft toenemend uit in elektronische vorm. Voor zover het nog op papier uitgeeft, gaat dat nu steeds vaker *on demand*, d.w.z. de boeken worden op bestelling gedrukt en geleverd, eventueel ook in gebonden vorm. Voorts is de eigen Brill-letter nu volop in gebruik. Voordeel van de letter is dat Brill er zelf op heeft kunnen toezien dat alle getekende letters en andere bijzondere tekens die zo typisch zijn voor veel Brill-publicaties nu binnen één lettertype beschikbaar zijn. Voorts is er het 330-jarig bestaan van Brill, volgend jaar, dat gevierd gaat worden met een speciale tentoonstelling in Museum Boerhaave in Leiden. Brill behaalde afgelopen jaar goede resultaten. In 2012 zit een aantal externe omstandigheden wat tegen maar per saldo is er toch reden voor optimisme over het eindresultaat. Tenslotte vertelde de heer Pabbruwe over het werk van de

Ondernemingsraad en onze vereniging aan de totstandkoming van een gezamenlijk orgaan voor overleg over pensioenaangelegenheden, een orgaan dat naar verwachting over niet al te lang aan zijn werkzaamheden kan beginnen.

Daarna ging het gezelschap per bus naar Haarlem waar het in een rondvaartboot stapte en vanaf het water veel van Haarlem en omgeving te zien kreeg. Tijdens de rondvaart konden de aanwezigen genieten van een voortreffelijke *high tea* (waarbij er voor de liefhebbers overigens ook koffie was). Aansluitend bezocht het gezelschap het beroemde Teylers Museum, gesticht in de tweede helft van de achttiende eeuw en vooral bekend vanwege zijn voor de wetenschap belangrijke collecties van boeken, natuurkundige instrumenten, tekeningen, fossielen en mineralen. Daarnaast zijn er zalen waar het museum zijn grote verzameling van schilderijen van bekende meesters tentoonstelt. Rondleiders gaven uitleg

De dag werd besloten met een feestelijk diner in een Haarlems restaurant.

Tussendoor was er voor de deelnemers volop gelegenheid om bij te praten, een gelegenheid waarvan ook ruimschoots gebruik werd gemaakt.

Brill alsook de medewerkers die de uitstap hadden georganiseerd en het gezelschap onderweg begeleidde komt opnieuw dank en lof toe voor een geslaagde dag.

Ontwikkelingen in en rond de NVOG en de CSO

De NVOG

In ons vorige nummer spraken wij kort over de recente beroeringen in onze koepelorganisatie NVOG. Wij vermeldde dat, als gevolg van verschil van inzicht tussen het bestuur en een meerderheid van de lidorganisaties over het te voeren beleid en over de werkwijze binnen de verenigingsstructuur, het bestuur op de Algemene Vergadering van 23 mei jl. is afgetreden.

Helaas heeft naar aanleiding van deze gebeurtenissen inmiddels een aantal lidorganisaties het lidmaatschap van de NVOG opgezegd of, in andere gevallen, te kennen gegeven, te overwegen, het lidmaatschap op te zeggen. Aan het eind van het jaar zal blijken welke de gevolgen precies zijn.

Eveneens als al in ons vorige nummer vermeld, is nog op die vergadering van 23 mei een interim-bestuur benoemd. Het interim-bestuur is na de vergadering onmiddellijk begonnen te werken aan herstel van het vertrouwen en de goede samenwerking zowel binnen de NVOG als tussen de NVOG en de andere ouderenorganisaties en verdere relaties.

De commissie die het onderzoek naar de onverkwikkelijkheden binnen de NVOG had verricht heeft inmiddels aanbevelingen gedaan voor aanpassingen in het door de NVOG te voeren interne en externe beleid, t.w.:

1. Zoek meer naar samenwerking in CSO-verband, minder naar zelfprofilering als NVOG;
2. Pas de commissiestructuur van de NVOG zo aan dat deze meer ruimte laat voor werken in CSO-verband;
3. Zet in op kennismacht en leg nadruk op inkomen en pensioenen.

Het interim-bestuur zelf heeft bovendien te kennen gegeven er waarde aan te hechten dat de rol van de Algemene Ledenvergadering, als beleidbepalend orgaan, en die van de platforms, als organen voor tussentijdse voeling tussen bestuur en lidorganisaties, worden versterkt.

Het interim-bestuur lijkt met veel elan aan de slag te zijn gegaan. De ontwikkelingen hebben er al direct toe geleid dat de interne nieuwsbrieven aanzienlijk frequenter zijn gaan verschijnen. Ook is het onderling overleg binnen de NVOG merkbaar intensiever geworden.

Inmiddels is er contact gegroeid tussen de NVOG en de Algemene Nederlandse Bond voor Ouderen (ANBO). De ANBO, de grootste ouderenbond van Nederland, zet zich net als de NVOG in voor pensioenen maar daarnaast in het algemeen ook voor de individuele en collectieve rechten en belangen van senioren en voor hun materiële, sociale en culturele positie in de maatschappij. De ANBO, oorspronkelijk aangesloten bij de CSO, had zich in 2009 daaruit losgemaakt en zich aangesloten bij de Federatie Nederlandse Vakverenigingen (FNV), de grootste vakorganisatie van Nederland. De ANBO is inmiddels weer uit de FNV getreden. NVOG en ANBO overleggen over samenwerking op dossiers.

De CSO

De Centrale Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO), opgericht in de 50-er jaren, is, als bekend, de officiële, als enige door de overheid erkende overlegpartner voor ouderenaangelegenheden in Nederland. Tevens coördineert de CSO de behartiging van de collectieve belangen van de Nederlandse ouderen in Europees verband. In de CSO werken behalve de NVOG de Unie Katholieke Bond van Ouderen (Unie KBO), de Protestants Christelijke Ouderen Bond (PCOB) en het Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten (NOOM) samen. De werkerreinen van de CSO zijn gezondheid, inkomen, pensioen, wonen, welzijn en mobiliteit.

De CSO beschikt over een eigen bureau met acht medewerkers. De vaste lasten van de CSO worden vrijwel geheel gedekt door overheidssubsidies.

Inmiddels heeft het kabinet besloten, de subsidies onder meer aan ouderenorganisaties te beperken of te beëindigen. Gevolg voor de CSO is dat het bureau eind dit jaar zal moeten sluiten.

De organisaties die in de CSO samenwerken hechten er groot belang aan dat de CSO haar werk voortzet. Zij werken aan plannen die het voor de CSO mogelijk moeten maken om straks ook zonder bureau met vaste staf haar taak te blijven vervullen.

Koninklijke Brill NV

Op 21 augustus publiceerde Brill haar halfjaarbericht over de eerste zes maanden van 2012. Hoofdzakelijk door boekwinst als gevolg van de verkoop van zeven voor het bedrijf minder belangrijke tijdschriften stevent het bedrijf af op een hoge jaarwinst. Tegelijk loopt de omzet over het eerste halfjaar iets achter bij die van de

overeenkomstige periode vorig jaar en stegen enige kostenfactoren enigszins. Brill verwacht veel van de omzet in het laatste kwartaal, een periode van het jaar waarin het bedrijf wel vaker zeer goede resultaten behaalt.

Ontwikkelingen in pensioenland

Aanpassingen in het toezichtregime op de pensioenuitvoerders. — Als onderdeel van de Pensioenwet werden tegelijk met de invoering van die wet op 1 januari 2007 de tot dan geldende Actuariële Principes Pensioenfondsen en Actuariële Principes Leven vervangen door een nieuw toezichtregime op de financiële positie en het financiële beleid van de levensverzekeraars (daaronder begrepen ook de pensioenverzekeraars) en de pensioenfondsen. De invoering van het nieuwe regime, genaamd Financieel Toetsingskader (FTK), hing samen met de komst van de internationale boekhoudkundige standaard voor jaarverslagen bekend als International Financial Reporting Standards (IFRS), die sinds 1 januari 2005 door alle beursgenoteerde bedrijven in de Europese Unie moeten worden toegepast. Een ingrijpende wijziging die de FTK met zich meebracht echter was dat de pensioenuitvoerders werden verplicht hun financiële verplichtingen niet langer te waarden tegen een vaste zg. rekenrente, maar tegen de (variabele) marktrente.

Die nieuwe methode is vanuit boekhoudkundig oogpunt een verbetering maar brengt wel een risico met zich mee van sterke schommelingen van de dekkingsgraden (een dekkingsgraad is het aanwezige vermogen als percentage van het totaal van de financiële verplichtingen). En dat laatste is speciaal dezer dagen ongunstig nu de marktrente laag staat, want daardoor zijn de dekkingsgraden laag en dat op zijn beurt brengt een risico met zich mee, enerzijds dat hogere premies nodig zijn en anderzijds dat toeslagen op de pensioenen achterwege blijven of dat er zelfs op de pensioenen gekort moet worden. (Kortingen op de pensioenen zijn overigens alleen mogelijk bij pensioenfondsen; verzekeraars is het wettelijk niet toegestaan te korten.).

Op 30 mei jl. heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Tweede Kamer een brief gestuurd waarin hij spreekt over aanpassingen in het FTK bedoeld voor meer evenwichtige ontwikkelingen rond de pensioenen op de korte en de lange termijn, met spreiding van de risico's over alle belanghebbenden. Hij kondigt aan dat hij over zijn plannen overleg gaat voeren met een aantal betrokken maatschappelijke partijen.

Voor de tekst van de brief kijk op <http://docs.liigl.nl/officielebekendmakingen.nl/kst/2012/20120604/kst-32043-113.pdf>.

Europa en de pensioenen. — Met pensioenvoorzieningen zijn maatschappelijke stabiliteit maar tegelijk ook zeer grote sommen gelds gemoeid. Niet alleen de Nederlandse overheid, ook de Europese Commissie houdt zich intensief met pensioenen bezig.

Als onderdeel van die inspanningen publiceerde de Europese Commissie afgelopen maand februari *Witboek: een agenda voor adequate, veilige en duurzame pensioenen*. Het Witboek betoogt dat veel pensioenstelsels in de Europese Unie moeten worden aangepast om ervoor te zorgen dat zij adequate pensioenen op duur-

zame basis kunnen verstrekken. In 2011 had de Commissie al voor de meeste lidstaten landenspecifieke aanbevelingen over pensioenen gedaan. In het Witboek onderstreept de Commissie, zoals zij ook al eerder had gedaan, de noodzaak van pensioenhervormingen, onderbouwd door arbeidsmarktmaatregelen die mensen in staat stellen langer te werken. Ter ondersteuning van deze aanbevelingen presenteert het Witboek een strategie voor adequate, duurzame en veilige pensioenen in de komende decennia. De Commissie meent dat er geen twijfel over kan bestaan dat in het licht van demografische veranderingen en van gewenste duurzaamheid van overheidsfinanciën de uitdagingen zeer groot zijn, maar dat er ook goede middelen bestaan om deze aan te pakken. De Commissie bepleit een Europese aanpak van de uitdagingen, in lijn met de eerdere oproepen van de Europese Raad tot nauwere beleidscoördinatie.

Voor de tekst van het Witboek kijk op <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0055:FIN:NL:PDF>.

Pensioencommunicatie. — De op 1 januari 2007 ingevoerde Pensioenwet bevat bepalingen over informatie die pensioenuitvoerders (pensioenfondsen en verzekeraars) dienen te verstrekken aan de deelnemers (actieve en gewezen deelnemers en pensioengerechtigden). Uit een in 2011 verrichte evaluatie blijkt dat de bepalingen werken: de informatievoorziening van de pensioenuitvoerders aan de deelnemers en hun communicatie met hen is verbeterd. Toch, zo bleek, hebben die inspanningen niet altijd helemaal het gewenste effect: belangrijke verplichte informatie is bijvoorbeeld voor veel deelnemers onvoldoende begrijpelijk en duidelijk en geeft soms een te rooskleurig beeld van de hoogte van het pensioen of onvoldoende inzicht in onzekerheden of is te algemeen geformuleerd.

In het najaar van 2011 stelde de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een breed samengestelde werkgroep in teneinde aanbevelingen te formuleren voor verbetering. Op 26 juni zond de minister een met hulp van de werkgroep opgesteld rapport *Pensioen in duidelijke taal* ter kennisneming aan de Tweede Kamer. In het rapport betoogt hij dat betere communicatie van de pensioenuitvoerders met de deelnemers wenselijk is, in het bijzonder ook gezien de economisch onzekere tijden tijden en de op handen zijnde structurele aanpassingen die nodig zijn geworden om het pensioenstelsel meer schokbestendig te maken. Het rapport bevat een groot aantal concrete aanbevelingen.

In een brief die de minister met het rapport meezond kondigt hij aan, komend voorjaar bij de Kamer een wetsvoorstel tot vernieuwing van de communicatie- en informatiebepalingen in de pensioenwetgeving aanhangig te maken.

Voor de tekst van het rapport van de minister kijk op <http://docs.liigl.nl/officielebekendmakingen.nl/blg/2012/20120702/blg-175290.pdf>.

Verhoging AOW-leeftijd en de pensioenrichtleeftijd.
— Op 5 juni dienden de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de staatsecretaris van Financiën het wetsvoorstel Verhoging AOW-leeftijd en pensioenrichtleeftijd in bij de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel werd op 21 juni aangenomen door de Tweede Kamer, op 10 juli door de Eerste Kamer. De wet treedt op 1 januari 2013 in werking.

Met deze wet wordt de AOW-leeftijd stapsgewijs verhoogd, totdat die in 2019 66 jaar en in 2023 67 jaar is. De stappen worden in de loop van die periode gaandeweg groter. De verhogingen hebben steeds plaats per 1 januari. Vanaf 2024 wordt de AOW-leeftijd gekoppeld aan de levensverwachting.

De wet heeft ook gevolgen voor de aanvullende pensioenen (dat zijn de pensioenen die in aanvulling op de AOW worden opgebouwd op grond van pensioenovereenkomsten met werkgevers): vanaf 2014 gaat een nieuw regime gelden waarbij de pensioenrichtleeftijd (dat is de pensioenleeftijd waarvan wordt uitgegaan bij de opbouw van het aanvullend pensioen) wordt verhoogd van 65 naar 67 jaar.

Dat de AOW-leeftijd niet ineens maar geleidelijk wordt verhoogd is bedoeld om mensen die dicht tegen hun pensioen aan zitten tegemoet te komen. Daarnaast zijn er overgangsmaatregelen voor mensen die weinig mogelijkheden hebben om het verlies aan inkomen te compenseren.

Voor nadere bijzonderheden over de gevolgen van de wet voor mensen die aanspraak op AOW opbouwen maar de uitkeringsgerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt kijk op: http://www.svb.nl/int/nl/aow/actueel/nieuwsoverzicht/120711_eerste_kamer_stemt_in_verhoging_aowleeftijd.jsp.

Inmiddels zijn de vertegenwoordigers van VVD en PvdA die thans onderhandelen over een regeerakkoord begin deze maand overeengekomen dat de verhoging van de AOW-leeftijd moet worden versneld. De AOW-leeftijd zou al in 2017 66 jaar moeten zijn en in 2021 67 jaar. De versnelling zou vanaf 2015 moeten inzetten. Aangezien de twee partijen over een meerderheid in de Tweede Kamer beschikken zal deze maatregel vrijwel zeker wet worden.

Oproepen

Ledenwerving

Een groot aantal leden betekent financiële armslag voor de Vereniging, gewicht bij onderhandelingen, en morele steun voor het verenigingsbestuur. Kent u namen en adressen van oud-collega's van wie u weet of vermoedt dat zij op grond van de overeenkomst Brill-Interpolis pensioenrechten of -aanspraken bezitten, neemt u dan graag contact op met het bestuur.

E-mailadressen

Onze vereniging wil op de kleintjes letten. Beschikt u over een e-mailadres en vindt u goed, dat wij dat gebruiken voor postzendingen aan u, geeft u dat adres dan door aan de secretaris: secretariaatbob@gmail.com.

Uw e-mailadres wordt uitsluitend voor verzending van verenigingspost aan u gebruikt.

Dank u!

Uitvoering pensioenregeling

Signaleert u in de wijze waarop Interpolis uw pensioenregeling uitvoert zaken die misschien ook van belang zijn voor andere oud-medewerkers van Brill, neemt u

dan contact op met het verenigingsbestuur. Onze vereniging kan wellicht effectief actie ondernemen.

Overigens zal het bestuur ook in pensioenkwesies die meer alleen u persoonlijk betreffen desgewenst gaarne naar vermogen adviseren.

Ledenwerving voor onze koepelorganisatie

Nederland telt veel gepensioneerdverenigingen maar nog niet alle zijn aangesloten bij onze koepelorganisatie NVOG. Hoe meer gepensioneerdverenigingen zijn aangesloten, hoe sterker de NVOG staat. Hoort u van een gepensioneerdvereniging, kijkt u dan op <http://www.gepensioneerden.nl/index.php?m=lidorganisaties>. Daar staat een complete, up-to-date lijst van de lidorganisaties van de NVOG (gealfabetiseerd op bedrijf, instelling). Staat de gepensioneerdvereniging er niet bij, meld u dit dan aan ons bestuur of rechtstreeks aan de NVOG: nvog@gepensioneerden.nl.

Adreswijzigingen

Als u verhuist of uw e-mailadres wijzigt, laat u ons dan graag uw nieuwe (e-mail)adres weten.

Het verenigingsbestuur

dhr. F.Th. Dijkema, voorzitter, tel. 071-5153994, e-mail: voorzitterbob@gmail.com

mw. F.C.M. Edridge-Oude Groeniger, secretaris, tel. 071-5895177, e-mail: secretariaatbob@gmail.com

mw. C.P. Hoogervorst, penningmeester, tel. 070-5118646, e-mail: corryhoogervorst@casema.nl

Postadres: Julianastraat 15, 2351 GV Leiderdorp
Bankrekening: Postbank 9064579 t.n.v. Belangenver.

Oud-medew. Koninklijke Brill NV, Wassenaar